

Godfried Dejonckheere : de snelwandelaar die drie Spelen meemaakt

'Die stapper stap'

■ **HOLLEBEKE** – Snelwandelaar Godfried Dejonckheere (59) behoorde ooit tot de top vijf van de wereld en mocht drie keer naar de Olympische Spelen, maar sport heeft hem vooral als mens rijker gemaakt. “In deze agressieve wereld, waar politici er alles aan doen om mensen tegen elkaar uit te spelen, is sport een bruggebouwer. We zijn toch geen dieren, die hun territorium moet afplassen?” Portret van een wijze snelwandelaar, die opgroeide in Zuid-Afrika en naar België terugkeerde om zijn olympische droom te verwezenlijken.

DOOR CHRIS TETAERT

Godfried Dejonckheere is een begenadigd en enthousiast verteller. Lange monologen wisselt de gebouwen Roeselarenaar af met korte zijsprongen, verhalen in de marge, pittige en vaak grappige faits-divers uit zijn lange atletiekloopbaan. Zoals dit tafereel, dat zich afspeelde tijdens een Belgisch kampioenschap, toen hij bijna de slappe lach kreeg. “Een collega-snelwandelaar wenkte een officiaal die hij iets wou overhandigen. De man stak zijn hand uit, in de veronderstelling dat het een uurwerk of zo was. Toen ik hem voorbijging, zag ik zijn verbouwereerd gezicht en keek ik wat hij in zijn hand had. Het was iets dat mijn collega al lang irriteerde : zijn kunstgebit !”

Foto's vertellen zijn levensverhaal. Eentje op het balkon van het gemeentehuis van Ploegsteert, waar de burgemeester van Komen-Waasten, **Gilbert Deteu**, in 1991 trots zijn twee Belgische kampioenen ontvingt.

Rechts van *le bourgmestre* : de ingetogen

Frank Vandembroucke,

17 jaar en net de beste

nieuwing van het land

geworden. Links glundert

Dejonckheere, 39

jaar, alwéér een Belgische

titel op zak. Erkenning

die soms ver te zoeken

was. Alhoewel : “In die tijd

hingen er grote affiches in het

dorp. *Ploegsteert, terre à champions*. Frank,

zijn oom **Jean-Luc**, ik,

de plaatselijke majorettes... We

zijn allemaal ooit wel eens

Belgische kampioen

geworden...”

Dejonckheere, die op 1 juli

zestig wordt (“Ik verjaar op dezelfde

dag als Carl Lewis, al is hij

nog maar 52”), diept een foto

met een symbolische waarde

op. “Winnaar van het laatste

Oost-Duitse kampioenschap

over de 50 kilometer.” Het bewijs,

een oorkonde *Internationale DDR-Meisterschaften*

50 km Gehen. 1. Platz. Dejonckheere,

Godfried (Belgien). Zeit : 3.56.08. Naumburg,

1 mei 1990.

“Ik stelde zelf trainingsschema's

op, maar sprak ook geregeld met Oost-

Duitse profsoren, die mij de programma's

van hun atleten toonden. *Ben ik aan*

het spelen, of wat ? Een ongelijke

strijd. Zij waren eigenlijk profatleten,

terwijl ik mijn sport met een

job combineerde. Maar, en dat vind

ik belangrijk, ik genoot er van

deel uit te maken van de grote sportfamilie.”

OOST-TRANSVAAL

Godfried Dejonckheere is goed en

wel tien jaar wanneer vader en moeder

Roeselare verlaten om in Transvaal,

een Zuid-Afrikaan te worden.

kaanse provincie, een nieuw leven op te bouwen. “Een risico, maar West-Vlamingen zijn taal en koppig.” Avonturiers ook, zegt hij. Erfelijk belast. “Sommige familieleden vertrokken naar Congo, anderen naar Canada. Ik heb zelfs een document teruggevoerd van een Dejonckheere die met Napoleon in Rusland gevochten heeft. Ook in een klein dorpje in Noorwegen wonen er nog afstammelingen van onze familie. Een jongere broer is naar Australië uitgeweken, mijn dochter werkt aan de universiteit van Houston...”

De elf (11!) kinderen van het gezin – Godfried is de op een na oudste – worden ingeschakeld op de boerderij, waar zonnebloemen, mais en aardnoten geteeld en later verwerkt worden tot olieën. Uren en uren toevoeren de kinderen op het land, waar de zonnentemperaturen tot 35, 40 graden haalt. “Hier hebben boeren grote tractoren voor een lapje grond, die ze dertig jaar geleiden met een koppel paarden konden bewerken. Maar wij hadden geen sproeimiddelen of grote machines. En dat betekende : onkruid en handenarbeid.

Een rij mais van anderhalve kilometer, begin er maar aan. We namen 's

morgens wat eten en

drinken – karnemelk of

koude koffie – mee en

begonnen het onkruid te

wieden. Na een tijdje

kwam vader langs. *Hoeveel*

rijen hebben jullie al gedaan ?

Daar, in de buurt van

Witbank, op het land

in Oost-Transvaal, legt

Dejonckheere de basis

voor zijn latere atletieccarrière. “Alleen

besef je dat als kind niet en speel je liever met je vriendjes. Opgroeien in Zuid-Afrika was voor mij discipline, doorzettingsvermogen, karaktervorming.” En, een andere les uit zijn jeugd : “Ik heb er geleerd om gelukkig te zijn met wat je hebt.”

De zestienjarige Godfried probeert op de 800 meter een plaatsje op de Zuid-Afrikaanse jeugdkampioenschappen te versieren. Tevergeefs. “Mijn tijden waren niet zo denderend, op die afstand was ik maar een meeloper.” Maar in het atletiekstadion van Pretoria gaat er een nieuwe wereld open. “In de zomermaanden werd er elke woensdagavond een meeting georganiseerd die precies een uur duurde. 15.000 toeschouwers. Spektakel verzekerd. Met enkele vrienden lachten we met de snelwandelaars – *stappers* in het Afrikaans. Dat vreemde

gezwier met het bekken... *Afrigter Kobus*

Krüger, de coach, verplichtte ons om aan

het juniorevenement deel te nemen. *Niet zo*

gemakkelijk als jullie denken. Wanneer ik

een paar dagen erna in

een wedstrijd derde

werd, heb ik niets anders

meer gedaan.”

Afrigter... Stap... De-

jonckheere doorspekt

zijn zinnen met Afrikaanse

woorden. Hij heeft er nog eentje.

“Sweepak, een training,

Ik zal nou mie sweepak

aantrak.” (lacht) Kobus

Krüger neemt Dejonckheere onder zijn

hoede, de West-Vlaming begint als een

bezette ne te trainen. Eenmaal de techniek

volledig onder de knie, stelt Dejonckheere

al snel nationale records scherper. Op de

Zuid-

Afrikaanse atletiekkampioenschappen wordt hij, in het shirt van Oost-Transvaal, tweede. “En toen kreeg ik mijn *Springbokbaikie*, een blazer, waarop een springbok en een laurierblad geborduurd is. Een statussymbool. Als je zo'n jas hebt, dan houden ze zelfs de deur voor je open.”

MULTICULTUREEL

Elke morgen vertrekken de kinderen op de boerderij, vijf kilometer verder wacht de schoolbus. “We stapten dus op zijn minst al tien kilometer per dag.

De lessen begonnen om

zeven uur, vanaf 14 uur

mochten we sporten op

school, al had vader lie-

ver dat we naar de boer-

derij terugkeerden om te

helpen.” Na de middel-

bare school trekt de

West-Vlaming naar Pre-

toria, waar hij als machi-

nebouwer afstudeert,

maar sport domineert zijn

denkwereld. “Ooit eens

deelnemen aan de Olympische

Spelen was een doel op

zich, maar door de boycot

tegen het apartheidsregime

kon dat niet en moest ik dus

naar België terugkeren. Een

ingrijpende beslissing, zeker

omdat het snelwandelen in België

in de kinderschoenen stond. Geen

selectiecriteria, geen mini-

ma... En : ik moest eerst een

job proberen te vinden.”

Hij kan, met twintig jaar

geworden, aan de slag als

bouwkundig tekenaar bij een

steenbakkerij in Ploegsteert,

waar hij een andere liefde

tegen het lijf loopt : **Benedicte**

Lebbe, een bakkersdochter, met

wie hij het jaar erna – in 1973 – trouwt. De

Dejonckheeres *compagnon de*

route ziet hoe haar man zijn

olympische droom wil

verwezenlijken, maar de inwoners

van Le Bizet kijken aanvankelijk

verbaasd naar de snelwandelaar. “Een ondergewaardeerde

sport, dat zeker, die altijd stiefmoederlijk

behandeld werd. Maar dat gebeurt

met wel meer sporten. Zoals

pistoolschietsen, bijvoorbeeld. Tijdens een olympische

stage met het BOIC ontmoette ik ooit **Anne Goffin**,

die in Seoel vierde werd. *Pistoolschietsen*

stelt niets voor, hoor je soms. Mik maar eens

naar een doel dat vijftig meter

verder staat. Door de sport heb ik

iedereen leren respecteren.”

Foto RZ

Godfried Dejonckheere, centraal, in het shirt van Oost-Transvaal. (GF)